

PUNAMUSTA LIEKKI

RADIKAALIVASEMMISTOLAINEN AIKAKAUSLEHTI

Nro 20

Julkaisija: TAIVO (www.taivo.org)
ISSN 3087-7105

Printtilehden tilaaminen: tilaukset.punamusta@proton.me
Uutisvinkit & korjauspyynnöt: punamusta.liekki@proton.me

Helmikuu 2026

Toimitus: punamusta.liekki@proton.me
Vastaava päätoimittaja: Árpád Kovács

Toimitussihteri: Mirjami Rautio
Kuvatoimitus ja taitto: Onni Storm

Lue netissä osoitteesta:
taivo.org/punamustal liekki

ROJAVASTA YLEISEEN TIEToon:

Koillis-Syyriassa toimivat anarkisti-internationalistit julkaisivat 25. tammikuuta kirjeen, joka on heidän rakkauden-tunnustuksensa Rojavan vallankumoukselle. Teksti kertoo yhden aikakauden päättymisestä. Vallankumous sen sijaan on prosessi, joka ei pääty koskaan. Sivu 8

MIELENOSOITUSTEN VÄKIVALTAINEN TUKAHDUTTAMINEN EI TULLUT YLLÄTYKSENÄ SUOMESSA ASUVILLE IRANILAISILLE

Punamustan Liekin haastattelemat ulkoiranilaiset ovat eri mieltä siitä, miten Iraniin luodaan tehokas oppositio ja miten islamistinen hallinto lopulta kaadetaan. Samaa mieltä he ovat siitä, että Iranin tilanteesta saa hyvän kuvan vain kuuntelemalla eri näkemyksiä edustavia opposition kannattajia. Sivu 6

VIERAILEVA TÄHTI

Seksityöläisten oma ääni ja työn hyvinvointia lisäävä puoli unohtuu julkisesta keskustelusta

Joko olisi aika kuunnella heitä, jotka tuntevat työnsä parhaiten, ja tehdä lakimuutokset työntekijöiden aseman parantamiseksi? Helmikuun vieraileva tähti on Vasemmistonuorten uusi puheenjohtaja Heta Uhtio. Sivu 3

TEORIANURKKA: TUOTANKOSUHTEIDEN MUUTOS ILMENEE VALLANKUMOUKSENA

Tuotantovoimat ovat jatkuvassa muutoksessa ja murtavat lopulta yhteiskunnan päällysrakenteen. Teorianurkka jatkaa marxilaisen teorian parissa. Sivu 10

Monkeriaan mietteitä: Eanangiella tuo esiin kolonialismin menneisyyttä ja nykyisyyttä

Oulun taidemuseon näyttely osoittaa, että kulttuuria ja perinnettä voidaan elvyttää yhteisöllisesti. Sivu 12

Oulun radikaalivasemmiston 1# tapaamispaikka
auki maanantaisin klo 17-21
osoitteessa Sorvarintie 5

Kirjakahvila
TANSSIVA & EMMA

MIELIVALLATON: Lepopuheesta vallankumouksen vaalimiseen Sivu 14

PÄÄKIRJOITUS

ANTAKAA HEILLE KALASHNIKOVIT!

HELMIKUU

Lopullinen isku Rojavan itsehallinnolle tuli perjantaina 30. tammikuuta, kun levisi tieto SDF:n ja autonomisen hallinnon täydellisestä integroimisesta Syyrian valtiolliseen järjestelmään. Koko tammikuun ajan Pohjois-Syyrian autonomisen alueen katastrofaalinen tilanne on aiheuttanut suurta järkytystä jokaisessa itseään vähänkään vallankumouksellisena pitävässä vasemmistolaisessa. Voi vain kuvitella, kuinka suuri järkytys se on ollut kurdeille.

Yhdysvallat hylkäsi omaan periluotettavaan tapaansa liittolaisensa omien intressiensä vuoksi ja asettui Syyrian islamistisen hallinnon tueksi. Tämän seurauksena Pohjois-Syyrian autonominen alue joutui taistelemaan olemassaolostaan ja hävisi.

Erittäin epävarmasta tulevaisuudesta huolimatta kurdit jatkavat kamppailua, sillä heille vastarinta on olemassaolon edellytys. Kamppailu vain vaikeutuu entisestään.

Taistelun jatkaminen edellyttää kuitenkin sitä, että opimme jotain näistä koko vallankumouksen olemassaoloa ravistelevista tapahtumista. Vallankumouksen itsepuolustuksen kannalta tärkein oppi on se, ettei mikään porvarillinen tai ylipäätään nykyinen valtio tule vallankumouksen avuksi. Vallankumousta ei voi rakentaa suurvaltojen tai kansallistalvioiden tuen varaan. Niihin ei saa luottaa.

Rojavassa olemassaolostaan taistelleiden joukkojen tehtäväksi jää arvioida ne

omat virheet, jotka ovat osaltaan vaikuttaneet alueen puolustuksen luhistumiseen. Meille muille jää oman roolimme kriittinen arvioiminen. Onko Rojavan vallankumous voinut luottaa myöskään vasemmistoon? Mitä me todella teimme Rojavan vallankumouksen hyväksi?

Meillä kaikilla on varmasti joskus komeillut YPG-, YPJ- tai Rojava-aiheinen pinssi rinnassamme. Kuinka monta kertaa kuitenkin pysähdyimme ajattelemaan, kuinka paljon ammuksia, kiväärejä ja ilmatorjuntakonekiväärejä vallankumouksen puolustaminen tarvitsee?

Olemme kaikki varmasti joskus elämämme aikana huutaneet BIJI ROJAVA! Mutta olemmeko tukeneet Rojavan puolustusta aineellisesti tai tiedoillamme ja taidoillamme? Voi jopa kysyä suoraan, ovatko vallankumouksen puolustamiseen tarvittavat taidot edes salonkikelpoisia nykyvasemmistossa?

Oireellista vasemmiston “solidaarisuudelle” on, että kun Rojavan nuoret julkaisivat 18. tammikuuta kansainvälisen mobilisaatiokutsun Rojavan avuksi, eli kutsun liittymään Rojavan aseelliseen puolustukseen, olivat suomalaiset vasemmistolaiset järjestöt kutsusta hiljaa kuin paska räaseikössä. Käytännössä suomalainen vasemmisto vaikenki kutsun kuoliaaksi tai muutti sen tunnistamattomaksi ja epämääräiseksi solidaarisuuskutsuksi.

Samaan harhaisuuteen kuuluu myös se, että vielä nyt rökäletappion jälkeenkin on korostettu kansainvälisen (lue: eurooppalaisen) solidaarisuustoiminnan

merkitystä aselevon ja sopimuksen saavuttamisessa. Sopimuksessa ei kuitenkaan ole juurikaan onnistumisen pilkahduksia, vaan se on lähes totaalinen tappio, ja todellisuudessa SDF olisi voinut solmia sopimuksen vastaavilla ja ehkä jopa paremmilla ehdoilla jo kuuksia sitten.

Edesmenneeltä anarkisti-antropologi David Graeberilta kysyttiin erään haastattelun yhteydessä, miten Rojavan naisten vapautus saavutettiin. “Antamalla heille kalashnikovit”, Graeber vastasi.

Nyt vapaus on uhattuna, eikä sitä puolusteta pinssisolidaarisuudella.

VIERAILEVA TÄHTI

Lain laidalla lorvaileva seksityöntekijä luo hyvinvointia yhteiskuntaan

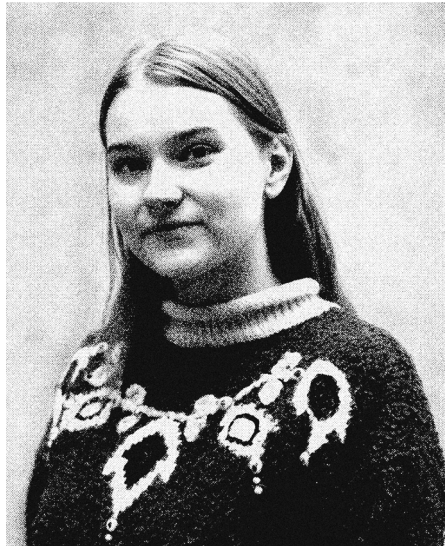
Heta Uhtio

Seksin myyminen on radikaali teko. Ei siksi että siinä olisi mitään pahaa, liikaista tai edes erikoista, vaan siksi että se ei luo lisää "arvoa" kapitalistiseen talousjärjestelmäämme. Seksityötä voi tehdä teoriassa kuka tahansa riippumatta koulutustasosta tai kielitaidosta, ilman ansioluetteloa tai raskasta hakuprosessia. Seksityöntekijä voi lorvailla kotona, tehdä epäkaupallista taidetta, rakentaa ystävyys-suhteita ja yhteisöjä ja viettää työtä tehden vain huomattavan pienen osan ajastaan tullakseen toimeen. Tällaista elämäntapaa monet vastustavat ideologisista syistä; mikä on ihmisen arvo, jos ei tuottaa hyödykkeitä, turhakkeita tai talouden kikkailuilla pääomaa tähän maahan ja maailmaan?

Miksi seksin myyminen on niin vaikeaa ja hämärältä tuntuva hommaa? Toisen seksityöstä hyötyminen nähdään Suomen lain mukaan parituksena, jonka vuoksi seksityöstä ei saa hyötyä kukaan muu kuin itse tekijä, toisin sanoen seksityöntekijä ei voi vuokrata työtilaa (vuokranantaja olisi parittaja), palkata vartijaa (vartija olisi parittaja) taikka kirjanpitäjää (kirjanpitäjä olisi parittaja) ja niin edelleen. Miten tähän malliin sopii valtion rooli? Seksityöstä kun kuitenkin tulee maksaa veroja. Silloinhan valtio hyöttyy tehdystä seksityöstä ja on siten parittaja? Voiko valtion haastaa oikeuteen parittamisesta? Tämä kuulostaa aivan naurettavalta ajatukselta, mutta sitä tämänhetkinen lakimme tosiaan on. Nykyinen tilanne on johtanut siihen, että monet tekevät seksityötä "pimeänä" maksamatta veroja. Olen ymmärtäväinen sitä kohtaan, sillä tuntuu varmasti epäoikeudenmukaiselta maksaa veroja työstä valtiolle, joka kohuuttomasti vaikeuttaa työntekoa.

Seksityö on työtä, jonka seksityöntekijät ovat valinneet omaan elämäänsä sopivim-

Minerva Skyttä

maksi ammatiksi ja jota he harjoittavat vapaaehtoisesti. Seksityöntekijöiden järjestäytyminen on kuitenkin käytännössä mahdotonta, sillä jo ammattiliiton jäsenmaksu voidaan nähdä seksityöstä hyötymisenä ja siten laittomana. Järjestäytyminen luo kiistattomasti turvaa työntekijöille. Miksi tätä turvaa ei suoda seksityöntekijöille, joiden turvallisuudesta ollaan kuitenkin niin kovin huolissaan muutoin? Olemmekin yhteiskunnassa asettaneet työntekijät ristiriitaiseen asemaan: samaan aikaan näemme kaikki seksityöntekijät uhreina, ihmisinä joita täytyy suojella ja auttaa, samalla kun lainsäädäntömme asettaa vapaaehtoisesti seksityötä tekevät työssään suurempaan vaaraan ja rajoittaa heidän itsemääräämisoikeuttaan. Heitä todellisuudessa auttavat tahot ovat harvassa ja resurssit vähäisiä. Seksityöntekijät ovat peräänkuulluttaneet lakimuutosta jo vuosikautia, mutta pyynnöt ovat menneet kuuroille korville. Miksi emme kuuntele heitä, jotka ovat oman alansa ammattilaisia ja tietävät, mitkä toimet todellisesti lisääisivät heidän turvallisuuttaan ja parantaisivat heidän yhteiskunnallista asemaansa?

Henkilökohtaisesti näen seksityön arvostettavana ja yhteiskunnassa hyvinvoin-

tia lisäävänä ammattina. Seksuaalinen hyvinvointi onkin aihe, josta puhutaan liian vähän. Kun siitä uskaltaudutaan puhumaan, on se lähes poikkeuksetta yksiavioisen heteroparisuhteen kontekstissa. Pariutumattomille ihmisille suositellaan masturbointia, joskin se nähdään toissijaisena, vähän surkuhupaisana, tai vaihtoehtoisesti naistenlehtien sivuilla voimaannuttavana. Keskustelu on kuivaa ja tylsää, ei läheskään niin moniulotteista kuin aihe ansaitsisi.

Seksityöntekijät lisäävät seksuaalista hyvinvointia. Heille voi turvallisesti kertoa seksuaalisista traumaistaan, haluistaan ja fetisseistään ilman pelkoa tuomitukseksi tulemisesta. Seksityöntekijän seurassa voi luottamuksellisesti keskustella, kokeilla ja oppia. Asiakassuhteessa voi rakentaa seksuaalista itsevarmuutta ja taitoja sekä työstää kipukohtia. Seksityöntekijä on loppupeleissä ihan yhtäläillä palveluntarjoaja ja asiakaspalvelija kuin kaupan myyjä, hieroja tai terapeuttikin.

Kenellä on oikeus seksuaaliseen hyvinvointiin? Sosiaalisesti hyväksyttävien ja tyyppillisten tapa toteuttaa omaa seksuaalisuuttaan on turvallisen parisuhteen yhteydessä, jolloin muunlaisessa elämäntilanteessa voi olla vaikeaa toteuttaa omaa seksuaalisuuttaan aidosti tyydyttävällä tavalla. Monet tekijät voivat vaikuttaa mahdollisuuteen löytää seksuaalisesti yhteensopiva pari- tai seksisuhte, kuten esimerkiksi vammaisuus, liikuntarajotteet, häpeä, epävarmuus tai epätyypilliset fantasiat ja fetissit. Parisuhteessakaan halut eivät aina kohtaa, jolloin seksityöntekijän tapaaminen voi lisätä hyvinvointia niin yksilölle kuin suhteellekin. Jokaisella on oikeus seksuaaliseen hyvinvointiin, ja kaikilla tulisi olla mahdollisuus toteuttaa seksuaalisuuttaan tyydyttävällä ja kaikille osapuolille turvallisella tavalla.

Jatkuu seuraavalla sivulla

Seksin ostaminen on valtava tabu. Seksityöntekijä nähdään usein rikoksen kohteena eikä ammattinsa valinneena ja sitä vapaaehtoisesti harjoittavana ihmisenä. Kun seksityöntekijät nähdään tällaisen linssin läpi, nähdään seksipalvelujen ostajat väistämättä rikollisina – ällöttävinä hyväksikäyttäjinä. Todellisuudessa asiakkaat ovat seksityöntekijöiden mukaan useimmiten mukavia, empaattisia ja hy-

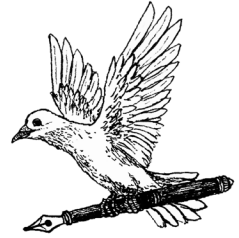
väntähtoisia. Miten onkin niin, että kun-
nioittava keski-ikäinen mies, joka maksaa seksistä, nähdään alempiarvoisena kuin keski-ikäinen mies, joka lirkuttelee baarissa parikymppisille naisille, häiritsee ja ahdistelee? Omasta mielestäni tilanne on täysin nurinkurinen.

Kun otamme huomioon, ettei mikään työsanana varsinaisessa merkityksessä ole

tässä yhteiskunnassa vapaaehtoista, olisi seksityöntekijän ammatinvalinta nähtävä yhtä vapaaehtoisena kuin muidenkin alojen. On jo korkea aika kuunnella heitä, jotka tuntevat työnsä parhaiten ja tehdä lakimuutokset työntekijöiden aseman parantamiseksi!

Kirjoittaja on Vasemmistonuorten puheenjohtaja.

VUOSI 2026 JA MUSTAN JOUTSENEN TEORIA

Jouko Jokisalo

Vuosi 2026 alkoi USA:n hyökkäyksellä Venezuelaan. Se käynnisti uudella tasolla taistelun uudesta maailmanjärjestyksestä^[1]. Ukrainan sota jatkuu ja Yhdysvaltojen ote Latinalaisesta Amerikasta lujittuu. Yhdysvallat on uhannut toimillaan Kuubaa, Kolumbiaa ja Meksikoa. Nyt USA:n tähtäimessä on Grönlanti.

On mahdoton sanoa, miten alkanut vuosi tulee päättymään. Maailmanpoliittisen tilanteen kehitys on täysin ennustamaton. Vakaita suuntaviittoja ei ole nähtävissä. Varmaa on kuitenkin se, että elämme maailmassa, jossa on odotettavissa suuria muutoksia, epävakausta ja odottamattomia tapahtumia.

Tässä täydellisen epävarmuuden tilassa voi jonkinlaista navigointiapua antaa Nassim Talebin kehittämä musta joutsen-teoria. Sen lähtökohtana on 1700-luvun tutkimusmatkailijoiden kokemukset heidän saapuessaan Australiaan. Siellä he näkivät mustia joutsenia. Siihen asti oli oletettu, että kaikki joutsenet ovat valkoisia. Nyt tiedämme, että on olemassa myös mustia joutsenia. Silti edelleen pidämme Talibin mukaan itsestäänselvyytenä, ettemme koskaan näe niitä.^[2]

Samoin tapahtuu vastoinkäymisten, kriisien ja katastrofien kanssa: tiedämme, että niitä voi sattua, mutta emme odota niitä tapahtuvaksi lähiaikoina tai juuri

meille. Elämme nyt aikakautta, jolloin mustilla joutsenilla on taipumus ilmaantua katastrofin muodossa yhä useammin. Tässä tarkastelen vain muutamaa kansainvälisen politiikan aspektia. Tarkastelun ulkopuolelle jäävät ympäristö- ja ilmastokriisi sekä ydinaseet, jotka ovat suorastaan ihmiskunnan olemassalaa uhkaavia ”mustia joutsenia”.

Suuret mullistukset lähihistoriassa

Epidemiologit ovat varoittaneet pandemiosta vuosien ajan. Tästä syystä katsotaan, että korona ei sovi musta joutsen-teorian ehtoihin. Samaa voidaan sanoa muun muassa Brexitistä, terrorismin lisääntymisestä tai tavasta, jolla uusi teknologia muuttaa elämäämme.^[3]

Neuvostoliiton hajoaminen, Berliinin muurin murtuminen ja niin sanotun reaalisosialismin eurooppalaisten maiden romahdus olivat tapahtumia, joiden nopeus yllätti poliitikot ja myös läntiset tiedustelupalvelut. Kyseinen prosessi on opetus siitä, että maailma voi muuttua hetkessä.

Vasemmistolle tapahtuma oli shokki, josta se ei ole vielä toipunut. Kyseisen historiallisen prosessin myötä eurooppalaiselta vasemmistolta katosi toiminnan poliittinen perspektiivi. Kapitalismin

tilalle ei ole syntynyt yhteiskunnallisesti relevanttia ja käytännöllistä uutta vaihtoehtoa. Vasemmisto on puolustuskannalla, ilman selkeää vastausta ajan kriiseihin.

Kylmän sodan päättymisen jälkeen kehityksessä seurasi neoliberalistisen politiikan valtakausi. Nyt on realisoitumassa autoritarismin ja fasismin nousu erityisesti Yhdysvalloissa^[4] sekä monissa Euroopan^[5] ja Latinalaisen Amerikan maissa. Yhteiskunnan demokraattista kehitystä uhkaavat näiden lisäksi myös militarisoituminen ja asevarustelu. Tässä tilanteessa vasemmistolta on kadonnut kyky mobilisoida joukkoja puolustamaan rauhaa ja demokratiaa sekä torjua yhteiskunnan kehitystä fasistiseksi.

Vasemmisto Euroopassa on ollut kyvytön muodostamaan omaa antimilitaristista rauhanpoliittista linjaansa. Venäjän hyökättyä Ukrainaan vasemmisto mukautui suurelta osin Yhdysvaltojen ja Naton poliittisiin linjauksiin ja hylkäsi aloitteellisuuden diplomatian ja kollektiivisen turvallisuuden vahvistamiseksi. Osa vasemmistoa on antanut täyden tukensa lännen asetoimituksille sekä EU:n ja Naton asevarustelulle. Hyvänä esimerkkinä tässä vasemmiston katastrofaalisesta linjasta on Vasemmistoliiton mepin Jussi Saramon näkemys siitä, että hänen tärkein työnsä EU-parlamentissa on eurooppalaisen ase-teollisuuden edistäminen.^[6] Vasemmis-

toliitto antoi tukensa F-35-hankinnalle, Nato-jäsenyydelle ja DCA-sopimukselle. Tämän seurauksena puolue on pitkälti kyvytön organisoimaan vastarintaa kasvavaa militarismia ja sosiaalivaltiota tuhoavaa asevarustelua vastaan.

EU-eliitti joutui täysin yllätetyksi, kun transatlanttinen suhde murtui lähes yhdessä päivässä. Euroopassa oli totuttu siihen, että Yhdysvalloilla on merkittävä rooli Euroopan turvallisuudelle ja puolustukselle, sillä näin on ollut lähes sadan vuoden ajan. Suhteen on nähty palvelevan myös Yhdysvaltojen kansallista intressiä. Yhdysvaltojen uusi kansallinen turvallisuusstrategia on eräänlainen lopullinen avioeropäätös transatlanttisissa suhteissa.

EU on uudessa tilanteessa kuin vene maailman muutosten aallokossa ilman peräsintä, purjeita ja suuntaa. Donald Trump julkaisi TruthSocialissa 8. joulukuuta 2025 linkin New York Postin artikkeliin, jonka otsikko oli ”Impotent Europeans can only fume as Trump rightly sidelines them from Ukraine deal” (Impotent eurooppalaiset voivat vain raivostua, kun Trump sulkee heidät oikeutetusti Ukrainan sopimuksen ulkopuolelle). Artikkelissa todetaan: ”Eurooppalaiset ovat pasifisteja, jotka haluavat jatkaa sotaa; sotureita, joilla ei ole miekkoja; strategeja, jotka eivät ymmärrä mitään, ja liittolaisia, jotka salaliittomaisesti pilkkaavat amerikkalaista suojelijansa, kun tämä yrittää lopettaa sodan, jonka heidän turhamaisuutensa on auttanut käynnistämään.”^[7]

Euroopan on määriteltävä uudelleen uusi geopoliittinen asemansa. Ensinnäkin EU on katkaissut kaikki suhteensa Venäjään. Ukrainan sodan seurauksena EU on irrottanut venäläisestä kaasusta, öljystä ja hiilestä. Putket, jotka aikoinaan ruokivat Euroopan teollisuutta, on suljettu tai räjäytetty. Kauppa on romahtanut, kulttuuriset yhteydet on katkaistu. Taloudellisen integraation rauhaa lujittavasta näkemyksestä on luovuttu. Toiseksi Eurooppa on alkanut vähentää riippuvuuttaan Kiinasta. Edessä on hidas ja arvaamaton prosessi. Täydellinen irrottaminen tuhoaisi Euroopan teollisuuden. Näiden

lisäksi EU joutui kokemaan mustan joutsenen ilmestymisen: Yhdysvallat irtisanoi transatlanttiset suhteet. Syntyi kriisi, joka kyseenalaistaa myös Euroopan strategisen autonomian ja Naton tulevaisuuden. Yhdysvallat muuttui hetkessä ystävästä viholliseksi ja Washingtonilla on nyt intressi heikentää ja jakaa Eurooppaa.

Pax Americanan murentuminen ja tuleva musta joutsen

Elämme tällä hetkellä maailmanhistoriallista käännekohtaa, joka merkitsee Pax Americanan loppua. Kansainvälisen oikeuden emeritusprofessori **Martti Koskenniemen** mukaan ”olemme todistamassa Yhdysvaltain imperiumin vähitäistä luhistumista”.^[8]

“EU on uudessa tilanteessa kuin vene maailman muutosten aallokossa ilman peräsintä, purjeita ja suuntaa”

Kiinalaisen South China Morning Postin päätoimittaja kehottaa unohtamaan niin Venezuelan kuin Grönlanninkin. Hänen mukaansa ”nykymaailman kaotoisessa tilanteessa voimme tiivistää globaalin talouden ja geopolitiikan muutoksen yhteen lukuun: biljoonaan”. Näin siksi, että vuonna 2024 ensimmäisen kerran historiassa yhden maan – eli Yhdysvaltojen – valtion velan korkomaksut ylittivät biljoonan eli tuhannen miljardin dollarin rajapyykin.^[9]

Yhdysvaltojen velka on noussut 38 biljoonaan dollariin. Taloustieteen nobelisti **Joseph Stiglitzin** mukaan talouden romahduksen olisi pitänyt tapahtua jo kauan sitten. Myöskään hedge-rahaston perustaja **Ray Dalio** ei usko enää, että Washington pystyisi yksinkertaisesti säästämään itsensä ulos tästä syvästä velkakuopasta. Tällaiset velat katoavat historiallisesti harvoin säästöohjelmien

avulla. Ne maksetaan pois rahan arvon laskiessa. Säästäjille ja sijoittajille tämä tarkoittaa, että ostovoima katoaa hiljaa ja salakavalasti.^[10]

Tämän välttämiseksi Trump käyttää Yhdysvaltojen jokerikorttia. Trumpin hallinto on ottanut käyttöön asevoimat ja niillä uhkaamisen, sillä kyse on dollarin asemasta tärkeimpänä maksuvälineenä. Sen vahvistamiseksi Trump haluaa nostaa asevarustelun määrärahat nykyisestä 900 miljardista dollarista 1,5 biljoonaan dollariin. Tämä laukaisi entistä kiihkeemmän asevarustelukilpailun ja on tekemässä maailmasta entistä turvottomamman.^[11]

Trump yrittää väkivallan avulla kääntää historian kehityksen takaisin Yhdysvaltojen hegemonian aikakauteen. ”Alueemme kasvu on lisännyt voimiamme ja vaurauttamme valtavasti”, Yhdysvaltojen 25. presidentti **William McKinley** julisti ylpeänä vuonna 1899 Minneapolisissa pitämässään puheessa, kun hän vertasi hankintojaan Tynnellämerellä vuoden 1803 Louisiana-kauppaan. Filippiinien liittäminen Yhdysvaltojen hallintoalueeseen, mikä lisäsi sen pinta-alaan Arizonan kokoisen maan, oli McKinleyn mielestä ”yksi parhaista asioista, joita olemme koskaan tehneet”. Sen myötä hänen mukaansa Yhdysvallat oli noussut ”muuttamassa kuukaudessa maailmanmahdiksi”.

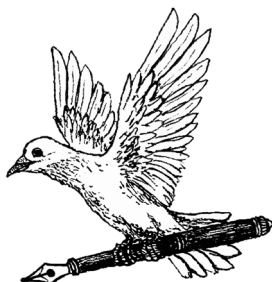
Trump toteuttaa nyt johdonmukaisesti ilmoitustaan, että haluaa Yhdysvallat ”kasvavaksi kansakunnaksi” (a growing nation), joka tähtää alueelliseen laajentumiseen (”expands our territory”). Trump on herättänyt henkiin Yhdysvaltain imperialismin haamut.^[12]

Tulevaisuus näyttää äärimmäisen vaaralliselta. Yhdysvaltoja uhkaa taloudellinen romahdus, jonka myötä maailmantalous ajautuisi kaaokseen. Se olisi todellinen musta joutsen. Trumpin USA on kuilun reunalla, ja siksi sen avoin imperialismi voi saada äärimmäisen aggressiivisia muotoja, jotka saattavat ihmiskunnan olemassaolon uhanalaiseksi.

Suomelle USA:n musta joutsen saattaa olla kohtalokas. Suomi on asemoinut itsensä Naton etulinjaan. Suomen johto on sitonut itsensä eduskunnan yksimielisellä päätöksellä DCA-sopimukseen. Nyt sopimus on muodostumassa erittäin suureksi epävarmuustekijäksi, koska ei ole mitään varmuutta lähitulevaisuudessa USA:n ja Venäjän suhteiden kehityksestä. Suomesta voi hyvinkin tulla samankaltainen geopolitiittinen pallo isossa pelissä kuin Ukrainana on tällä hetkellä. Mustan joutsenen toteutuessa Nato-jäsenyys ja DCA-sopimus voivat muuttua Suomelle tuhoisiksi.

Lähteet:

- [1] Jokisalo, J. Uusi laittomuuden maailmanjärjestys. *Kulttuurivihkot*. 8.1.2026.
- [2] Musta joutsen: erittäin epätodennäköisen vaikutus. Wikipedia. Luettu 23.1.2026.
- [3] Sabater, V. Nassim Talebin musta joutsen -teoria. *Mielen ihmeet*. 24.6.2022.
- [4] Lawrence, P. America's turn toward fascism. *Globalbridge*. 14.12.2026.
- [5] Jokisalo, J. Oikeistopopulismin vallankumous ja vasemmiston kurjuus. *Kulttuurivihkot*. 13.10.2025.
- [6] Kärki, T. Europarlamentti pyrkii eroon venäläisestä energiasta ja torjuu Yhdysvaltoja puolustusvälinetuotannossa. *Kansan Utiset*. 22.12.2025.
- [7] Lowry, R. Ukraine peace deal exposes feckless Europe's total irrelevance. *New York Post*. 26.11.2025.
- [8] Lehtilä, S. Emeritusprofessori: Todistamme Yhdysvaltain luhistumista. *Yle*. 13.12.2026.
- [9] Lehti, J. Dollarjärjestelmän puolustaminen on kallista puuhaa. *Naapuriseura*. 14.1.2026.
- [10] Kotlyarova, L. USA in der Schuldenfalle: Nach Ray Dalios Alarm warnt jetzt auch Joseph Stiglitz vor dem Crash. *Berliner Zeitung*. 15.1.2026.
- [11] Rötzer, F. Trumps Aufrüstungspläne: "We are locked and loaded and ready to go". *Overton Magazin*. 8.1.2026.
- [12] Silnizki, L. "Das neue imperiale Zeitalter". *Overton Magazin*. 18.1.2026.

IRANISTA PITÄÄ PUHUA

Árpád Kovács

Iranin mielenosoitusten brutaali tukahduttaminen ja loppuminen ei tullut yllätyksenä Suomessa asuville iranilaisille. Punamustan Liekin haastattelemat ulkoiranilaiset ovat yhtä mieltä siitä, että Iranin tilanteesta saa hyvän kuvan vain kuuntelemalla eri näkemyksiä edustavia opposition kannattajia. Eri mieltä he ovat siitä, miten Iraniin luodaan tehokas oppositio ja miten islamistinen hallinto lopulta kaadetaan.

Punamusta Liekki haastatteli kolmea Iranista kotoisin olevaa ihmistä. Kaveh on radikaalivasemmistolainen, Asha keskustavasemmistolainen ja Daria monarkisti. Kaikki haastattelut tehtiin ennen tammikuun 24. päivää. Haastateltavien nimet on muutettu turvallisuussyistä.

Vaikka haastateltavat edustavat hyvin erilaisia poliittisia näkemyksiä, he ovat yhtä mieltä ainakin yhdestä asiasta: mullahien eli islamilaisen papiston muodostaman hallinnon ilmiömaisestä kyvystä päästä kiperistä tilanteista.

Iranin mielenosoitukset ovat käytännössä loppuneet. Hallituksen brutaalin toiminnan seurauksena kuolleita on Iranin hallituksenkin mukaan 3 000, Guardianin mukaan jopa 30 000, ja pidätettyjäkin kymmeniä tuhansia. Iranin vapaudenkai-puisissa kansalaisissa paljon toivoa herättänyt, 28.12.2025 alkanut mielenosoitusten sarja ei ole tähän mennessä onnistunut kaatamaan maan islamistista hallintoa.

Iran on vuoden 1979 vallankumouksesta lähtien ollut teokraattinen islamilainen valtio. Kuninkaan eli iranilaisittain šaahi Muhammad Reza Pahlavin yksinvaltaisen hirmuhallinnon kaataneen vallankumouksen toteutti laaja oppositio, jossa

muun muassa kommunistit olivat vahvoja. Islamistit kuitenkin onnistuivat anastamaan vallan itselleen ja vaientamaan opposition. Sen seurauksena Irania on tähän päivään asti hallinnut käytännössä šiialainen papisto, ja maassa vallitsee sharia-laki. Šaahi kuoli maanpaossa ja hänen poikansa kruununprinssi Reza Pahlavi asuu Yhdysvalloissa.

Yhtenäisen opposition puute ongelmana

Tämän hetken Iranista puuttuu vahva yhtenäinen oppositio. Radikaalivasemmistoa edustavan Kavehin mukaan ei edes ole olemassa mitään sellaista tekijää, joka voisi tulevaisuudessa toimia oppositiota yhdistävänä voimana. Iran on täynnä etnisiä ja yhteiskunnallisia jännitteitä, eikä mikään oppositiopuolue pysty kokoamaan riittävän yhtenäistä liikettä hallituksen kaatamiseksi. Etnisillä ryhmillä kuten azereilla, balocheilla ja kurdeilla on kaikilla omat intressinsä, eikä niitä kiinnosta yhtenäinen Iran.

Darian puolestaan näkee kruununprinssi Reza Pavlavin ainoana todellisena johtajana, ja kuninkaanvallan luonnollisena valintana iranilaisille. Hän haluaisi ehdottomasti kuninkaan takaisin. Hän korostaa, että muutamia vuosikymmeniä lukuun ottamatta Iran on aina ollut monarkia, muinaisista ajoista lähtien. "Kuninkaamme paluu loisi Iraniin mahtavan historiallisen jatkumon", Daria innostuu.

Kuningasvallan palauttaminen jakaa haastateltavien mielipiteet. Parlamentaristista demokratiaa kannattava Asha pitää mahdollisena, että monarkia palaisi Iranin valtiomuodoksi, mutta hän ei ole innostunut ajatuksesta. Hänen mukaansa on kyseenalaista, toimisiko kruununprinssi demokratian edistämiseksi senkin jälkeen, kun nousisi kuninkaaksi. Kenties maanpaossa elävä kruununprinssi voisikin olla yhdistävä tekijä, ja joka tapauksessa Asha pitää itsevaltiasta kuningastakin

parempana vaihtoehtona kuin nykyistä ääri-islamilaista diktatuuria. "Ainakin prinssi on erinomaisesti verkostoitunut ja hänellä on hyvät suhteet länsimaisiin valtoihin", Asha pohtii. Ongelmana hän näkee sen, että kruununprinssi ei ole Iranissa: kansa ei välttämättä miellä häntä johtajana, vaan vieraana.

Kaveh sen sijaan ei säästele sanojaan kritisoidessaan monarkistisia pyrkimyksiä. Hänen mukaansa monarkian paluuta ei kukaan oikeasti Iranissa vakavasti harkitse, ainakaan kukaan järkevää. "Se on maanpaossa elävien todellisuudesta vieraantunut fantasia", Kaveh kritisoi.

Väliintuloja ja vihanlietsontaa

Hallitus syytti ulkovaltoja mielenosoitusten lietsomisesta. Toisaalta iranilaisten keskuudessa esiintyy toiveita ulkovaltojen väliintulosta.

Iranin islamistinen hallinto on aina pitänyt päävihollisinaan Yhdysvaltoja ja Israelia. Darian mukaan mullahien jatkuva saarnaaminen Israelin ja Yhdysvaltojen pahuudesta sai aikaan ainakin hänen tuttavapiirissään sen, että he jo lapsena ihailivat molempia. Mitä vihattu hallinto pelkää, se voi olla vain hyvä! Sittenmin Daria kertoo oppineensa, että valitettavasti Yhdysvallat ajaa vain omaa etuaan. "Yhdysvallat ei ole ystävämme", Daria sanoo. Vaikka hän pitää ulkopuolista interventiota miltei välttämättömänä islamistisen hirmuvallan kaatamiseksi, hän ei ole varma siitä, että juuri Yhdysvallat tulisi apuun. "Ei ainakaan vilpittömästä syystä", Daria lisää.

Kavehilla ei ole intohimoisia mielipiteitä ulkovaltojen väliintulosta. Hänen näkökulmansa on lähinnä pragmaattinen. Hänen mukaansa Yhdysvallat on ongelmallinen ja epäluotettava liittolainen, koska se haluaa voimakkaasti ohjata Iranin tilannetta: se haluaa yhtenäisen Iranin ja itselleen myötämielisen hallinnon. Tällainen lähestymistapa nähdään parhaillaan Syyriassa, jossa Yhdysvallat on jälleen kerran uhrannut entiset liittolaisensa. Israelilla puolestaan ei ole muita pyrkimyksiä kuin päästä eroon Israelille vihamielisestä pap-

Mielenosoitus Helsingissä 18. tammikuuta.

pishallinnosta. Näistä syistä Kaveh pitää Israelin väliintuloa vähemmän haitallisena kuin Yhdysvaltojen.

Ashan mukaan ulkovaltojen mahdollinen interventio jakaa iranilaisten mielipiteitä. "Kaikki eivät olisi valmiita toivottamaan amerikkalaisia tervetulleeksi", Asha toteaa.

Propagandaa islamistihallinnon tueksi

Mitä mieltä haastateltavat ovat varsinkin vasemmistopiireissä ahkerasti jaetuista uutisista, joiden mukaan Iranin hallituksen tukemiseksi järjestettyihin mielenosoituksiin osallistui sankoin joukoin ihmisiä – jotkut puhuivat jopa miljoonista mielenosoittajista?

Kaveh toteaa lakonisesti, että olihan Hitlerilläkin kannattajansa. "Totta kai kun joku hallitus on ollut pystyssä vuosikymmeniä, sillä on väistämättä kannattajia", hän suhteuttaa.

Daria syyttää uutisia suoraan valheiksi. "Hallitus levittää propagandaa, kuten on aina tehnyt", hän sanoo. Darian mukaan on mahdollista, että joitakin mielenosoituksia hallituksen tueksi on ollut. "Mutta ne on kyllä järjestetty – hallituksen toimesta – kiristystä, uhkailua ja lahjontaa käyttäen!"

Haastateltavien mielestä Iranin tilanteesta saa hyvän kuvan vain kuuntelemalla eri näkemyksiä omaavia opposition kannattajia. Nykyhallituksen edustajia ei tarvitse kuulla, sillä Iranin hallituksen ääni kuuluu liiankin kovaa.

Yhtenäinen valtio vai vähemmistöjen itsemääräämisoikeus?

Kuinka tärkeää yhtenäinen Iran olisi haastateltavien mielestä hyvän tulevaisuuden kannalta?

Darian näkemyksen mukaan yhtenäinen Iran demokratian takaavan kuninkaan hallitessa olisi se lopputulos, johon on pyrittävä.

Asha puolestaan katsoo, että Iran on jo yhtenäinen. Hänen näkemyksensä mukaan kaikki siellä asuvat haluavat yhteisen tulevaisuuden, eikä hän usko, että vähemmistöillä olisi separatistisia pyrkimyksiä.

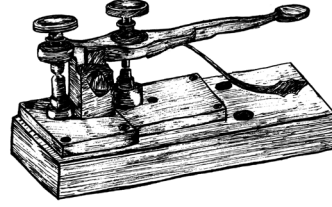
Kaveh lähestyy asiaa eri näkökulmasta. Hänen mielestään yhtenäistä Irania tärkeämpää olisi antaa Iranissa asuville vähemmistöille aito itsemääräämisoikeus ja mahdollisuus päättää oman alueensa poliittisesta ja taloudellisesta järjestelmästä.

Erilaisista poliittisistä näkemyksistään huolimatta haastateltavat näyttävät olevan samaa mieltä vielä yhdestä asiasta. Kaikki kolme toivovat, että Iranissa asuvien ihmisten ahdingosta puhuttaisiin senkin jälkeen, kuin viimeisetkin levottomuudet ovat tukahdutettu islamistisen hallituksen toimesta.

"Toivon, että alueen ongelmat kiinnostaisi maailmalla enemmän kuin vain satunnaisen somepäivityksen verran", Kaveh päättää.

Uutissähkeitä Koillis-Syyriasta

25.1.2026

Palstalla julkaistaan Koillis-Syyriassa toimivien anarkisti-internationalistien välittämiä uutissähkeitä.

Rojavasta yleiseen tietoon:

Tammikuun 2026 alusta Syyrian siirtymäajan hallituksen tukemat aseelliset ryhmät ovat aloittaneet laajamittaisen hyökkäyksen Koillis-Syyrian eli Rojavan alueille.

Sota on täällä

Rojavan kaduilla elämä ja vastarinta kulkevat rinnakkain. Kirjoittaessamme näitä rivejä puolet ystävästämme on etulinjassa ja toinen puoli kaupungeissa rakentamassa barrikadeja ja valmistautumassa tulevaan. On kylmä, mutta kadunkulmien teekattiloissa höyryää käsiä ja sydäntä lämmittävää makeaa çay-teetä. Ihmiset ovat valppaana: nuoret toverit partioivat kaduilla vanhempien veljien ja sisarten pitäessä asemia rintamalla. Ystävykset keskustelevat avoimesti meneillään olevista tapahtumista diesel-lämmittimien ja nuotioiden äärellä. Kaikilla on aseet ja varusteet valmiina. Vielä muutama päivä sitten monen mieli oli matalalla, mutta nyt taistelumoraali on noussemasa ja ihmiset ovat valmiina kohtaamaan hyökkääjät. Vihollinen on tulossa, mutta tiedämme, mitä tehdä. Olemme valmistautuneet tähän kauan.

Sota on taas täällä. Kurdien kannalta se merkitsee jälleen kerran taistelua olemassaolosta. Vaikka hyökkääjän univormut ja liput ovat vaihtuneet, ne edustavat samaa ideologiaa, jota ISIS kylvi jo kymmenen vuotta sitten. Mutta he tulevat kohtaamaan saman vastarinnan, joka jo kerran vapautti Kobanên, joka kukisti ISIS:n kalifaatin, joka vapautti jokaisen palan maata, jonka he yrittivät anastaa. Ja lopulta me tulemme tanssimaan voittajina.

Tiedämme hyvin, ettei maailma ole sama kuin kymmenen vuotta sitten. Meikin olemme muuttuneet. Valitettavasti sodasta on tullut todellisuutta yhä useammalle ihmiselle, eikä Syyria enää saa samanlaista huomiota kuin aikaisemmin. Se ei kuitenkaan voi olla syy jättää taistelematta sen puolesta, mikä on oikein. Rojava on osoittanut, että toisenlainen maailma on mahdollinen, että parempi tapa järjestää yhteiskunta voi nousta jopa synkimpien aikojen raunioista. Meidän on puolustettava sitä päättäväisemmin kuin koskaan.

SDF ei luovu vallankumouksesta

Pian al-Assadin hallinnon romahdettua maaliskuussa 2025 Ahmad al-Šaraa ja Mazlum Abdi allekirjoittivat sopimuksen, joka ei kuitenkaan johtanut demokraattisen Syyrian syntymiseen. Tällä hetkellä ristiriidat ovat jyrkemmät kuin koskaan, ja sota Rojavan vallankumouksen tuhoamiseksi on käynnissä. Syyrian siirtymäajan hallitus on Turkin valtion ja sen palkkasotilaiden täydellä tuella käynnistänyt raa'an hyökkäyksen Koillis-Syyrian itsehallintoa vastaan.

Tammikuun ensimmäisinä päivinä Aleppon historialliset kurdikorttelit joutuivat Damaskosta nyt hallitsevien jihadistijoukkojen hyökkäysten ensimmäiseksi kohteeksi. Massiivisen verenvuodatuksen välttämiseksi Syyrian demokraattiset joukot (SDF) suostuivat tulitaukoon ja vetäytyivät Alepposta ja muilta lähialueilta. Tällöin oli vielä toivoa siitä, että neuvottelut voisivat estää uuden sodan syttymisen, mutta hallituksen joukot jatkoivat hyökkäystään väijyen vetäytyviä SDF-joukkoja ja edeten tulitauosta välittämättä.

Tammikuun 19. päivänä SDF:n komentaja Mazlum Abdi tapasi Ahmad al-Šaraan ja muita hallituksen edustajia. SDF:n osittaisen vetäytymisen ja hallitukselle uskollisten joukkojen etenemisen rohkaisemana hallitus vaati SDF:n täydellistä antautumista. Mazlum Abdi torjui tällaiset vaatimukset mahdottomina ja sanoi, että SDF ei voi luopua vallankumouksesta eikä unohtaa sen saavuttamiseksi tehtyjä valtavia uhrauksia. Vallankumous on perustunut vastarintaan sortoa vastaan ja vapauden rakentamiseen paitsi kurdien, myös koko Syyrian ja koko Lähi-idän kansojen keskuudessa. Ja vaikka Koillis-Syyrian kansat haluavat rauhaa ja demokratiaa, ne ovat aina valmiina nousemaan vastustamaan sortoa.

Taistelu jatkuu

Maailma liukuu hitaasti mutta varmasti epätoivon hulluuteen, ja laajuudeltaan ennen näkemätön sota, kolmas maailmansota, vaikuttaa jo väistämättömältä. Tässä tilanteessa jokaisen vallankumouksellisen velvollisuus on puolustaa Rojavan saavutuksia. Kurdistanin vapautusliike on osoittanut kykenevänsä rakentamaan yhteiskunnan, jossa aseellinen taistelu

ja vallankumous kulkevat käsi kädessä naisten vapautumisen ja ekologisten arvojen kanssa. Kommuunit, osuuskunnat ja akatemit muodostavat selkärangan yhteiskunnalle, joka torjuu kapitalismin ja kansallisvaltion logiikan.

Rojava taistelee. Vallankumous tekee kaikkensa puolustautuakseen. Taistelu jatkuu. Tämän päivän taistelut ovat maa, johon tulevien vallankumousten kukat istutetaan. Taisteluissa kaatuneet toverit ovat esikuvina uusille vallankumouksellisten sukupolville. Historia ei loppu, koska historia on sitä, mitä teemme, mitä päätämme ja mitä kohti kuljemme joka päivä. Voitto tai tappio ei ole loppu, vaan työ jatkuu. Tärkeää on, mitä niistä opimme.

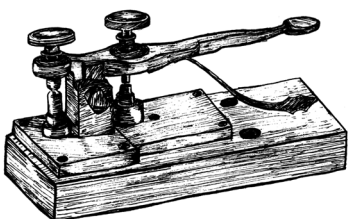
Me anarkisteina ja internationalisteina olemme taistelleet kurdien, arabien, assyrialaisien ja armenialaisten tovereidemme rinnalla kaikki nämä vuodet. Nyt jatkamme taisteluamme Rojavan barrikadeilla. Me kuulumme tälle vallankumoukselle ja tämä vallankumous kuuluu meille. Kansainvälinen solidaarisuus ja keskinäinen apu eivät ole täällä vain iskulauseita, vaan jokapäiväistä käytäntöä. Kutsumme kaikki vallankumoukselliset voimat liittymään vastarintaan, puolustamaan tätä vallankumousta ja jatkamaan taistelua sen maailman rakentamiseksi, jossa haluamme elää. Vallankumous ei ole vain tapahtuma, se on prosessi. Ja meidän on taisteltava sen puolesta.

Berxwedan jiyane e!
– Vastarinta on elämä!

Biji Soresa Rojava!
– Eläköön Rojavan vallankumous!

Têkoşîna Anarşîst,

tammikuu 2026

ARKIPÄIVÄN EKOLOGIA HAASTAA POHTIMAAN YMPÄRISTÖLIIKKEEN SUUNTAA

Mirjami Rautio

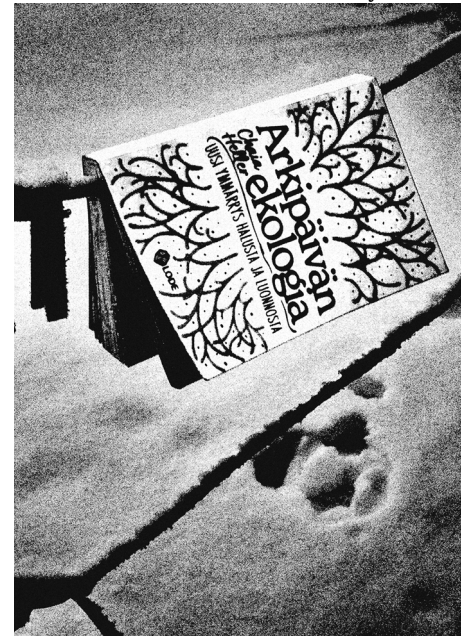
Yhteiskuntaekologista teoriaa ei juuri ole julkaistu suomen kielellä, ja siksi oli ilo kuulla Ulla Vahasalon suomentamasta Chaia Hellerin teoksesta *Arkipäivän ekologia* - uusi ymmärrys halusta ja luonnosta. Kirjakahvila Tanssivassa Emmassa pidetyissä kirjanjulkareissa kirjasta oli keskustelemassa teoksen esipuheen kirjoittanut Elsa Kivinen. Häntä haastatteli Jiko Kylén.

Teos on alunperin julkaistu vuonna 1999, mutta se pitää sisällään edelleen hyvin tärkeitä ja - surullista kyllä - yllättävän ajankohtaisia huomioita ympäristöliikkeen dynamiikasta.

Kivinen avaa teoksen tulokulmia, joista yksi keskeisistä on tarkastella kriittisesti romanttista luontosuhdetta ja syväekologiaa sekä niiden vaikutusta ympäristöliikkeeseen. Vastapainoksi Heller tarjoaa ympäristöekologisen vallankumouksen näkökulmaa. Ja hyvä niin, sillä ympäristöliikkeen sisällä on edelleen havaittavissa yhtäältä luontoa romantisoivaa ja toisaalta syväekologialle ominaista individualismia ja ihmisvihamielistä lähestymistapaa, vaikka ymmärrys kapitalismin luonteesta ympäristöä tuhoavana järjestelmänä onkin lisääntynyt.

Kivisen mukaan Heller kritisoi ympäristöliikettä halujen merkityksen laiminlyömisestä. Hellerin mukaan ei riitä, että toimintaa ohjaa se, mikä on tarpeellista selviytymiselle, vaan on tunnistettava myös mitä haluamme - yhteiskunnallinen halu muuttaa politiikan velvollisuudesta yhteiseksi merkityksen ja liikkeen luomiseksi. Heller yhdistää teoksessaan yhteiskuntaekologiaa ja feminismiä tuoden Murray Bookchinin kehittämään yhteiskuntaekologiaan

Mirjami Rautio

Arkipäivän ekologia syventää ymmärrystämme halusta ja luonnosta.

feminististä analyysia. Teoksen yhteydessä julkaistussa haastattelussa Heller kertoo halunneensa teoksellaan haastaa liikkeitä siitä, etteivät ne ole riittävästi tekemisissä keskenään; hän halusi saattaa ympäristöliikettä, yhteiskuntaekologiaa ja feminististä liikettä lähemmäs toisiaan ja yhdistämään kamppailujaan.

Teoksen avaama problematiikka vaivaa liikkeitä tänäkin päivänä. Myös perustavanlaatuinen kysymyksenajattelu on sama: miten voisimme löytää sellaisen diskurssin, jonka kautta liikkeiden momentit voimistuisivat toisistaan sen sijaan, että muodostavat kilpailevia kertomuksia.

Samana kysymyksen voi toki esittää yhteiskuntaekologiselle teoriaperinteelle itselleenkin. Esiin nousi Hellerin, ja laajemmin yhteiskuntaekologian teoreetikoille ominainen marxismin kritiikki. Sen mukaan Marx keskittyi liikaa tarpeiden, työn ja tuotannon rooliin vallankumouksellisessa teoriassa ja

laiminlöi halut ja esimerkiksi ekologisen ja feministisen näkökulman. Kivinen ker- toi yhteiskuntaekologian syntyneen osin vastauksena marxilaisen liikkeen stag- naatioon Yhdysvalloissa. Samalla yleisöstä nousi näkökulmia luokka-analyysin kriit- tisestä roolista yhteiskunnallisen muutok- sen aikaansaamisessa sekä kritiikkiä sen hylkäämisestä ja korvaamisesta täysin uudella ideologisella kehyksellä.

Teoksen lähtökohdaksi asetettu halujen ja tarpeiden vastakkainasettelu oli koettu ainakin paikoin keinotekoisena, ja teok- sessa käytetty melko yleistävä esitystapa ja historialliset epätarkkuudet olivat häi- rinneet. Elsa Kivinen kertoi levein pensse- linvedoin maalailun olevan yhteiskuntae- kologiselle teorialle ominaista ja liittyvän yhteiskuntaekologiin pyrkimykseen kuva- ta asioita mahdollisimman holistisesti.

Julkaisutilaisuudessa käyty keskustelu sy- vensi hyvin teoksen antia ja antoi lisäväli- neitä sen käsittelemiseen. Kirjan lopussa Heller itse kiteyttää sekä kirjansa viestin että nykyhetken haasteet näin: "Ekologia on irrotettava siitä liberaalista perinteestä, joka jakaa yhteiskunnan ja luonnon eril- leen ja individualisoi ekologian. Meidän on jatkettava sekä feminismiin että ylei- semmin vasemmiston ekologisoimista."

IWW PITÄÄ MYÖS KESÄTYÖLÄISEN PUOLTA

Punamusta Liekki

Industrial Workers of the Worldin Oulun osasto pyrkii tavoittamaan ja tuke- maan kesätyöntekijöitä tarjoamalla ke- sätyöntekijöitä neuvovan puhelinlinjan. Toiminta alkoi tammikuussa 2026 ja jatkuu ainakin kesäsesongin loppuun saakka.

- Toiveissa on, että pystyisimme neuvo- maan nuoria jo ennen työsopimuksen allekirjoittamista. Tästä syystä opastuk- sen tarjoaminen pitää aloittaa hyvissä ajo- in ennen kesätyösesongin alkua, ker- too IWW Oulun edustaja.

IWW Oulu haluaa viljellä luokkatietoi- suutta nuorten keskuudessa. Konkreet- tisen avun tarjoamisen ohella puhelin palvelee myös tätä päämäärää. Toisaalta faktojen selvittäminen ja neuvojen tar- joaminen opettaa myös antajaansa.

- Nuori työväki ei hahmota oikeuksiaan, minkä seurauksena työnantajat pyrki- vät usein huijaamaan heitä. Tyypiesi- merkkinä jäätelökioskin pomo ilmoit- taa sadepäivän aamuna työntekijälle ykskantaan, että työvuoro on peruttu. Todellisuudessa työvuorojen pitäisi ihan lakisääteistekin olla hyvissä ajo- in työntekijän tiedossa eikä sadesää ole pätevä syy perua työvuoroa, kommentoi IWW Oulun edustaja.

IWW:n infografiikka sivulla 13.

Punamustan Liekin teorianurkassa käsitellään vallankumoukselliselle teorialle keskeisiä käsitteitä radikaalivasemmiston erilaisten

PERUSTA,
PÄÄLLYSRAKENNE JA
YHTEISKUNNALLINEN
MUUTOS
- Marxilainen taloustiede -

Edellisessä teorianurkassa käytiin läpi pääoman ja kapitalismin eroja ja ker- rottiin, miksi pelkästään kapitalistisen tuotantotavan kaataminen ei riitä pää- oman lakkauttamiseen. Mutta mikä ylipäättään on tuotantotapa ja miten tuotantotavat vaihtuvat? Miten yhteis- kunnallinen muutos rakenteellisesti toimii? Näihin kysymyksiin vastataan tällä kertaa, käyttäen hyväksi Marxin teoriaa yhteiskunnallisesta perustasta ja päällysrakenteesta. Uusia termejä tulee paljon, joten ohessa on taulukko juttua selventämässä.

Koko marxilainen teoria pohjautuu di- alektiseen ja historialliseen materialis- miin, jotka itsessään ovat niin laajoja ko- konaisuuksia, että niistä riittäisi helposti kerrottavaa omaan teoriansurkkaansa. Kiteytettynä dialektinen materialismi on todellisuuden ymmärtämistä ja analysoi- mista aineellisena kokonaisuutena, joka on dynaaminen, eli jatkuvassa muutok-

sessä. Tätä muutosta ja kehitystä oh- jaavat luonnonvoimien väliset ja sisäiset ristiriidat, jotka ratketessaan synnyttävät uusia ristiriitoja.

Historiallinen materialismi on käytännös- sä dialektisen materialismin soveltamista historian kulkuun ja yhteiskunnalliseen kehitykseen. Ihmisen toiminta muokkaa ympäristöään ja luo uudenlaiset olosuh- teet tulevien sukupolvien toiminnalle, joka taas kehittää materiaalisia olosuh- teita eteenpäin ja niin edelleen. Kaikki valtiomuodoista kaupan hyllyillä tarjolla oleviin hyödykkeisiin on osa tätä kehi- tystä. Marx näki tuotannon keskeisenä muutosta luovana ihmisten toimintana. Tämän vuoksi marxilainen analyysi yhteiskunnan rakenteista ja sen kehi- tyksestä lähtee liikkeelle tuotannon pe- ruskomponenteista: työvälineistä ja työn esineistä.

Työn esineillä tarkoitetaan raaka-aineita, jotka on jo työn avulla irrotettu niiden luonnollisesta tilastaan työprosessia var- ten, kuten esimerkiksi pyydystettyä kalaa, kaadettua puuta tai louhittua malmia. Työvälineillä taas tarkoitetaan niitä työ- kaluja ja koneita, joita työläinen käyttää työn esineiden muokkaamiseen, tai jotka mahdollistavat niiden työstämisen. (Kir- ves, hakku, traktori, jne.) Yhdessä työn esineet ja työvälineet tunnetaan tuotan- tovälineinä. Työvälineiden avulla ihmisen toiminta synnyttää työprosessissa muu- toksen työn esineessä. Prosessin tuote on käyttöarvo. Työllä on siis välttämätön rooli arvon luomisessa tuotantovälinei- den avulla.

Työläisten työvoima ja asiantuntijuus yhdessä tuotantovälineiden kanssa mah- dollistavat käyttöarvon ja hyödykkeiden

tuotannon, ja muodostavat yhteiskunnan tuotantovoimat. Nämä tuotantovoimat mahdollistavat myös uusien työvälineiden kehittämisen ja tuottamisen, sekä ympäröivän maailman muuttamisen. Ne ovat siis jatkuvassa dialektisessa kehityksessä ja kasvussa.

Tuotantosuhteilla tarkoitetaan niitä yhteiskunnallisia suhteita, jotka määrittävät, kuka tuotantovälineet omistaa, eli mihin luokkaan kukin kuuluu. Yhdessä tuotantovoimat ja tuotantosuhteet määrittävät yhteiskunnan tuotantotavan eli talousjärjestelmän. Kuten edellisissä teorianurkissa on käyty läpi, kapitalistisessa talousjärjestelmässä kapitalisti eli porvari omistaa tuotantovälineet ja palkkatyöläiset joutuvat myymään hänelle työvoimaansa elääkseen.

Vallitseva tuotantotapa muodostaa yhteiskunnallisen perustan, jota ylläpitää sen ympärille rakennettu päällysrakenne. Päällysrakenne koostuu valtiosta ja sen instituutioista ja lakipykälistä sekä niitä ylläpitävästä väkivaltakoneistosta, mutta myös esimerkiksi kulttuurista, uskonnosta, mediasta ja ideologiasta, jotka vahvistavat perustaa. Samalla muutokset perustassa muovaavat päällysrakennetta. Päällysrakenteen perimmäinen tehtävä on säilyttää vallitsevat tuotantosuhteet, mutta tuotantosuhteilla on silti taipumus muuttua. Mistä tämä johtuu?

Kuten aiemmin mainittiin, tuotantovoimat kehittyvät ja ovat jatkuvassa muutoksessa. Tämä dialektinen kehitys luo kasvavan ristiriidan muuttumattomien tuotantosuhteiden kanssa, ja kun tuotantovoimat ovat kehittyneet tarpeeksi pit-

källe niihin nähden, alkaa perusta ja siten jämäkkä päällysrakenne rakoilemaan. Tämä ilmenee useammin ja useammin toistuvina kriiseinä ja taloudellisena sekä poliittisena epävakautena, kunnes ristiriita on niin suuri, että päällysrakenne hajoaa kokonaan. Konkreettisesti tämä prosessi ilmenee vallankumouksena ja talousjärjestelmän muutoksena.

Kirjallisuutta:

Karl Marx, Palkkatyö ja Pääoma (1849)

Karl Marx, Poliittisen taloustieteen arvostelua (1859)

Karl Marx, Pääoma 1 osa (1867)

J. Stalin, Dialektisesta ja historiallisesta materialismista (1940)

G. Glezerman, Tuotantotapa ja sen merkitys yhteiskunnan kehityksessä (1959)

Oulun radikaalivasemmiston 1# tapaamispaikka
auki maanantaisin klo 17-21
osoitteessa Sorvarintie 5

Kirjakahvila
TANSSIVA & MMA

**TARVITSEKO YRITYKSESI
MAINOSTILAA?**

TÄÄLTÄ SITÄ
ET SAA

Punamusta Liekki ei ole riippuvainen ulkopuolisesta rahoituksesta

Monkeriaan Mietteitä

Monkeriaan mietteitä -palstalla cinefiili Oskari Haapsamo analysoi paikallisia taide- ja kulttuuritapahtumia tavoitteenaan kannustaa lukijoita yhteiskuntakriittiseen reflektioon taidetta peilinään käyttäen.

Kolonialismin siveltimen värit

ENANGIELLA - MAAN KIELI

~ Näyttelyarvio ~

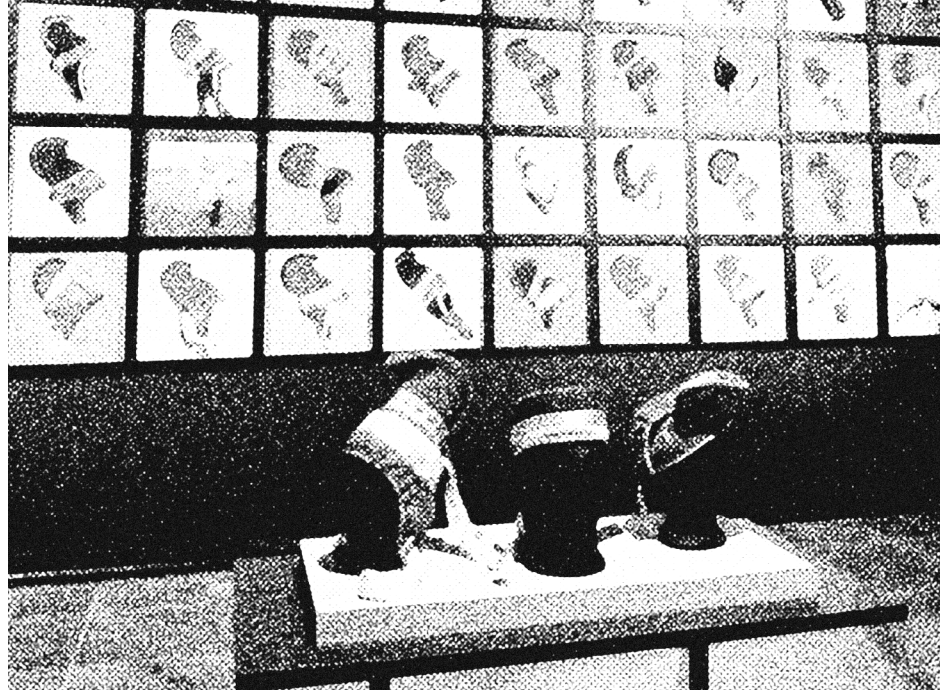
Oulun taidemuseo

3.5.2026 asti

Oulun kulttuuripääkaupunkivuoden avajaisviikonlopun perusteella Saame ja saamelaisuus ovat vahvasti läsnä vuoden 2026 kulttuuritarjonnassa, ainakin alkuvuodesta. Oulun teatterissa ensi-iltansa 16.1. saaneen saamelaisoppera Ovlán ohella Oulun taidemuseo osallistuu Euroopan ainoan alkuperäisväestön kulttuurin esille tuomiseen. Oulun kulttuurisäätiön puheenjohtaja Piia Rantala-Korhosen mukaan taidemuseossa 16.1. avautunut *Eanangiella - Maan kieli* on suurin Suomessa koskaan esillä ollut saamelaisen taiteen näyttely - ja laaja kokonaisuus se onkin: muista museoista lainatut ja *Sápmi Triennale -kiertonäyttelystä* peräisin olevat teokset täyttävät taidemuseon joka sopen.

Näyttely on jäsenetty seitsemän huonekohtaisen teeman - esivanhemmat, muistojen polut, maailmojen välissä, maa, vihreä kolonialismi, hengellisyys, elämän koristeet - ympärille. Temaattinen jäsentäminen kohentaa näyttelyn seurattavuutta ja tukee merkitysten avautumista niille, joiden aiempi kosketus saamelaisuuteen on pinnallista. Huoneesta toiseen siirryttäessä yhdistävänä elementtinä hahmottuu selkeimmin kamppailu kulttuurin ja perinteen säilyttämisestä kolonialismin ikeen alla. Teoksissa siirtomaaherrat joutuvat tilille tuonpuoleisessa, esiäidit ovat vahvoja ja kulttuuriperintöä elvytetään. Suhde asuinympäristöön ja henkisyteen on läsnä vahvasti.

Kamppailua oman elämäntavan säilymisen puolesta ei kuitenkaan kuvata

Näyttelyn teokset ovat kollaaseja tutusta ja tuntemattomasta.

vain menneinä voitettuina ja hävittyinä taistoina, vaan myös osana nykyisyyttä. Siinä, missä räikein pakkosuomalaistaminen on jäänyt historiaan, on kolonialismin väripaletti muuttunut sinivalkoisesta vihreään: pahkasta kaiverretusta astiasta nousee tuulivoimala ja valokuvassa nainen seisoo keskellä avolouhosmaisemaa.

Kokonaisuus rakentuu saamelaisen taiteilijayhteisön lähtökohdista käsin. Niin näyttelyn taiteilijat kuin kuraattorit Áilu Valle, Inga-Wiktoria Páve ja Fredrik Prost ovat saamelaisia. Teosten yhteydessä olevat esittelytekstit on teemakohtaisesti kirjoitettu suomeksi tai eri saamelaiskielillä ja kutakin kieltä taitamattomille tarjolla on erillisiä, kömpelöltä tuntuja vihkosia.

Kun näyttelyssä on esillä kymmenien taiteilijoiden teoksia, uhkaa se väistämättä muuttua hajanaiseksi. Enangiellassa teemoja pyritään nivomaan yhteen sekä aistillisella että teknisellä tasolla. Tiloihin on luotu alati mukana kulkeva, visuaalista taidetta teemoittain mukaileva äänimai-

sema. Kääntöpuolena äänimaisema vaikuttaa varsin voimakkaasti tunnelmaan kaventaen katsojan tulkintahorisonttia tavoilla, jotka eivät tee oikeutta kaikille näyttelyn teoksille. Eniten esillä oleva tekniikka on duodji, eli saamenkäsityötaide, joskaan varsinaisesti kyse ei ole yksittäisestä menetelmästä, vaan duodji viittaa laajempaan käsityöperinteeseen, joka käsittää niin käyttö- kuin koriste-esineitäkin. Näyttelyä kiertäessä käy ilmeiseksi, että duodji sisältää runsaasti merkityksiä ja tietoutta, joka avautuu niitä tunteville. Näitä merkityksiä avataan näyttelyssä niukahkosti, mikä jättää paljon pimentoon ja luo saamelaisen kulttuurin ulkopuolella varttuneelle tiettyä ulkopuolisuuden tunnetta. Toisaalta tämä ulkopuolisuuden tunne itsessään toimii reflektion polttoaineena: jos taideteosten merkityksen avautuminen jää kaihertamaan ja esittelytekstin lukeminen erillisestä vihkosesta tuntuu kömpelöltä, miltä mahtaakaan tuntua, kun oman elintavan ja sen jatkumisen kannalta keskeisiä päätöksiä tehdään tuhannen kilometrin

päässä sellaisten ihmisten toimesta, joiden kosketus päätösten paikallisiin seurauksiin jää mitättömäksi?

Näyttelyn taiteilijat edustavat valikoitua joukkoa, mutta useissa teoksissa kosketuspinta leviää myös laajempaan joukkoon. Kaunein esimerkki tästä on nähtävissä näyttelyn sarvilakki aiheisissa teoksissa. Sarvilakki on todennäköisesti lestadiolaispappien pakanallisena pitämä ja 1900-luvun alkupuoleen mennessä lähes hävittämä saamelaisnaisten käyttämä perinteinen päähine. Valtaosa säilyneistä lakeista hamstrattiin museoiden kokoel-

miin saamenmaasta etelään ja unohdettiin varastojen kätköihin, jossa ne eivät olleet saamelaisten itsensä saatavilla. Myöhemmin lakit ikään kuin löydettiin uudelleen ja osana taidetta ja tutkimusta yhdistävää projektia perinnettä elvytettiin. Näyttelyn sydän tiivistyykin Outi Pieskin teoksen *Tutkimusten kohteet* ja Pieskin ja Eeva-Kristiina Nylanderin teoksen *Ládjogahpir-projekti: 47 etsityintä isoäitiä* ympärille. Molemmat ovat sarvilakkeja dokumentoivalla katseella kuvaavia valokuvakollaaseja. Toisessa teoksessa lakit ovat ilmeisen vanhoja, peräisin museoiden uumenista, toisessa puolestaan

uusia, elossa olevien käten töitä. Teokset sijaitsevat eri tiloissa, oikeastaan eri päässä koko museota, mutta niiden välinen käsinkosketeltava side yhdistää menneen nykyiseen johdattaen pohtimaan sitä, kuinka satojen vuosien mittainen, edelleen jatkuva kolonialistinen prosessi ei ole kyennyt pyyhkimään pois kaikkea.

Sarvilakit todistavat, kuinka lähes unho- laan tukahdutettu voidaan osallistavalla lähestymistavalla herättää henkiin. Marginalisoituneella radikaalivasemmistolla voisi olla opittavaa Pieskin ja monien muiden näyttelyn taiteilijoiden projekteista.

KESÄTYÖLÄINEN!

PIDÄ HUOLTA, ETTEI SINUA HUIJATA!

TIESITKÖ ESIMERKIKSI, ETTÄ:

- Työvuorolista on annettava hyvissä ajoin ja siihen merkittyjä työvuoroja ei saa mielivaltaisesti muuttaa tai perua.
- Jos työskentelet esimerkiksi jäätelökioskillä, ei työvuoroasi saa perua sateisen päivän vuoksi. Sinua ei myöskään voi vaatia töihin aurinkoisena päivänä, ellei vuoroa ole työvuorolistassasi.
- Jos työvuoro perutaan, sinulle kuuluu siitä täysi palkka.
- Ole tietoinen siitä, minkälaisen sopimuksen allekirjoitat! Työnantaja voi yrittää kiertää säädöksiä tarjoamalla sopimusta, jossa nämä periaatteet kierretään.

KESÄTYÖNTEKIJÖIDEN KYSYMYKSIIN VASTAA

IWW OULUN PUHELIN 046 5422 348 (WHATSAPP).

OTA YHTEYTTÄ MATALALLA KYNNYKSELLÄ!

@IWWFINLAND

LOUKKAUS YHTÄ VASTAAN ON LOUKKAUS KAIKKIA VASTAAN!

MIELIVALLATON

Lepopuheesta vallankumouksen vaalimiseen

Mielivallaton-kolumnipalstalla Vasemmistonuorten varapuheenjohtaja Jiko Kylén pohtii ihmismieltä kapitalismin kiemuroissa tavoitteenaan vallankumouksellisen toivon ja solidaarisuuden viljeleminen.

Lepo, lempeys ja myötätunto ovat viime vuosina nousseet suomalaisen vasemmiston trenditeemoiksi. Hoivaavat kehotukset pötköttelyyn ja rauhoittumiseen, voimavarojen säästämiseen ja liian työnteon välttämiseen ovat erityisen näkyviä somevasemmistossa, mutta myös liikkeiden ja järjestöjen toiminnassa. Lepopuhe näyttäyty selkeänä erona perinteisen työväenliikkeen militanttiuteen, kurinalaisuuteen, mukavuusalueen ylittävän ahkeruuden ja työteliäisyyden arvostamiseen. Tricia Hersey'n vuonna 2022 julkaistun mustien vapautusliikkeestä, spiritualismista ja womanismista kumpuavan manifestin nimi "Lepo on vastarintaa" (Rest is resistance) on vasemmistossa irrotettu kontekstistaan yleistävään ja arkiseen käyttöön, jolloin myös sen viesti vääristyy ja tarkoitus jää hämäräksi.

Poukkoileva aktivismi uuvuttaa

Lepopuheen suosio vasemmistossa ei ole yllättävää. Pelkkä uutisten lukeminen ja sosiaalisen median jatkuva infovirta, puhumattakaan konkreettisesta vallitsevan järjestelmän vastustamisesta, käy koko ajan uuvuttavammaksi ja vaikeammaksi samalla kun oikeistohallitus ajaa yhä useampia taloudelliseen ahdinkoon. Tietenkään vanhempi työväenliike ei ole elänyt monellaakaan tapaa yhtään helpommassa ympäristössä kuin nykyinen. Toisaalta palkkatyö on tullut koko ajan vieraannuttavammaksi, eikä työläisten kesken ole tilaa solidaarisuudelle tai tunteelle jaetusta asemasta ja taistelusta, kun uusliberalistinen kilpailueetos ja yksilön glorifointi määrittelee vuorovaikutuksemme. Palkkatyön tavoin myös aktivismi on pirstaloitunut ja kiireen määrittelemää; energiaa käytetään loputtomasti mielenosoituksiin ja muihin performatiivisiin tai yksittäisiin aktioihin eri ryhmissä ja rooleissa.

Johdonmukaisuus, yhtenäisyys ja järjestelmätason teoriaan pohjaava toimintastrategia tuntuu puuttuvan yksittäisiltä liikkeiltäkin, puhumattakaan yhtenäisestä työväenliikkeestä tai koordinoinnista samaa asiaa ajavien ryhmien välillä. Kaikki tämä on tehokas reitti uupumukseen ja liikevoiman menettämiseen. On uuvuttavaa hyppiä projektista toiseen epäselvyydessä ilman punaista lankaa tai käsitystä siitä, miten liikkeen toiminnan käytännössä nähdään johtavan toivottuun muutokseen. Tekijöiden loppuun palaminen on todellinen ja rakenteellinen liikkeiden ongelma,

joka kertoo usein vallan ja vastuiden epätarkoituksenmukaisesta kasaantumisesta ja haitallisista sisäisistä hierarkioista. Lepo eli tauon ottaminen voi tuntua ainolta mahdolliselta ratkaisulta, jos oma toimijuus yhteisössä tuntuu puutteelliselta ja yhteisön toimintatapojen muuttaminen mahdottomalta.

Lepopuhe puolustaa hoivaa ja säilyttämistä

Nykyvasemmistossa lepo yhdistyy myötätunnon, hoivan ja lempeyden teemoihin tavalla, joka tuntuu jopa holhoavalta. Toimijoiden taisteluun kutsumisen ja voimaannuttamisen sijaan vasemmiston viesti tuntuu olevan, että kaikki on hyvin ja lepo on sallittua, me pidämme sinusta huolen. Toisistamme huolehtiminen on totta kai olennainen osa vasemmistolaista liikettä, mutta se on hyvin eri asia kuin ylhäältä alaspäin suunnattu hoivapuhe korulauseina ilman joukkoja voimaannuttavaa ja yhdistävää konkreettista toimintaa. Usein hoiva määritellään feministiseksi tai jopa naistyyppilliseksi arvoksi tai teoksi, mikä toki vastaa todellisuuttamme määritteleviä oletuksia. Reduktiivisten oletusten ja roolien toistaminen on feminismistä kaukana, ja kapitalisminkin juuret ovat sukupuolten työn, aseman, ominaisuuksien ja oikeuksien erottamisessa. Feministisessä toiminnassa tulee nimenomaan kyseenalaistaa essentialistisia käsityksiä sukupuolten ominaisuuksista. Vasemmisto ei voi valita feminismistä vain hoivatyön korostamista; erityisesti meillä olisi opittavaa taistele- vasta, periksiantamattomasta, totuttuja

rakenteita purkavasta ja liikettä luovasta feminismistä.

Levon korostaminen sopii hyvin osaksi leikkauksia vastustavan vasemmiston vähimmäisten ihmisoikeuksien puolustamiseen ja hyvinvointivaltion rippeiden säilyttämiseen keskittyvää linjaa. Perustarpeista ja arvoista puhumalla vältetään omien konkreettisten ratkaisujen esittäminen. Myös niin sanotun uusliberalismin kritiikki on merkittävä trendi, joka keskittää huomion individualismin, itseoptimoinnin, suorittamisen ja tehokkuusvaatimusten vastustamiseen. Levon priorisointi voi tuntua kattavalta vastaukselta uusliberalististen tendenssien vastustamiseen yksilötasolla. Jatkuva vastustaminen ilman paremman kuvittelua ja rakentamista on kuitenkin yksitoikkoista ja näköalaton. Niin kauan kun vasemmiston kaiken toiminnan merkittävimpänä lähtökohtana ei ole työväenliikkeen kasvattaminen ja voimistaminen luokkayhteiskunnan murskaamiseksi, se on loputtomassa puolustus- taistelussa ilman hyökkäyssuunnitelmaa.

Lepo on myös etuoikeus, jota ei tule pitää itsestäänselvyytenä. Suomessa moni vasemmistolainen ei koe työväenliikkeen taistelua olennaiseksi omassa ruumiillisessa kokemuksessaan, koska arkielämä kapitalismissa voi vielä tuntua suhteellisen normaalilta ja väkivallattomalta. Levon ja myötätunnon retoriikkaa on mielenkiintoista peilata Yhdysvalloissa hiljattain uudelleen aktivoituneen Mustien Pantte- reiden puolueen militanttiin viestintään ja olemukseen; kaduilta ihmisiä kidnapp-

paavan ja murhaavan maahanmuutto- ja tulliviraston julmuuksien vastustaminen vaatii kovaa työtä ja kollektiivisen voiman rakentamista, jonka Mustat Pantterit liittävät myös konkreettiseen vastavuoroiseen apuun ja ihmisten perustarpeista huolehtimiseen. Hoiva ymmärretään tällöin materiaalistien olosuhteiden muuttamisena elämää, taistelua ja liikkeen kasvua tukeviksi.

Uupumisen ihannoiti ylläpitää valkoisen ylivallan kulttuuria

Tricia Hersey'n "Rest is resistance" (2022) on yhteisöllisen hoivan ja järjestäytymisen toimintakehyks, joka ohjaa yhteisöjä parantavien ja traumoja purkavien levon tilojen rakentamiseen. Keskeistä Herseyllä on ymmärrys uupumuksesta ja univajeesta rodullistettuna sosiaalisen oikeudenmukaisuuden kysymyksenä; hän korostaa erityisesti mustien ja ruskeiden kehojen kantamaa uupumuksen perintöä valkoisen ylivallan historian ja nykyisyyden myötä. Hershey kirjoittaa manifestinsa me-muodossa eikä rajoita kohderyhmäänsä eksplisiittisesti, vaan toteaa levon olevan vastarintaa kapitalismin ja valkoisen ylivallan kaavoille kaikissa ihmisissä. Kuitenkin Hershey tuo esiin, kuinka kapitalismi perustuu levon riistoon erityisesti rodullistetuilta ihmisiltä, ja toteaa levon puolustamisen olevan uuden trendin sijaan osa muinaista vapautuksen työtä, viitaten esivanhempiinsa niin Yhdysvaltojen kansalaisoikeusliikkeessä, mustassa feminismissä kuin transatlanttisessa orjakaupassa ja plantaaseilla. Hershey huomioi erityisen levon riiston myös vammaisilta ihmisiltä, mikä on välttämätöntä kapitalismin perustuksessa rasismiin lisäksi ableismiin eli kyvykkyyksien normeihin ja hierarkioihin.

Lepo ei siis ole vastarintaa kaikille samalla tavalla; kapitalismissa lepoa sallitaan rikkaille, valkoisille, miehille ja vammattomille enemmän kuin muille. Siksi yleisluontoinen levon korostaminen ei välttämättä ole sellainen vastarinnan voima, jollaisesta Hershey puhuu. Valkoisten (ja vammattomien) kehojen suojeleva levon politiikka voi myös tarkoittaa hiljennemistä, toimimattomuutta, hyväksyntää ja osallisuutta sortoon. Etuoikeutemme opettavat meille, että meidän ei tarvitse ylittää

mukavuusaluettamme muiden vuoksi. On myös tärkeää tehdä ero siinä, esittämekö levon oikeutena vai velvollisuutena. Ihmisten toimintavalmiuksia ja -kykyjä usein määritellään ohittaen heidän autonomiansa, kapitalismista opitun vieraantuneen työhön suhtautumisen kautta. Uusintaesamme käsityksiä työstä elämästä irrallisena pakkona ja vapauden vastakohtana rajoitamme myös omaa ja tovereidemme vallankumouksellisen työn potentiaalia. Kenties työ ja lepo eivät kaikissa tapauksissa ole toistensa vastakohtat.

Hersey määrittelee levon pois oppimisena grind-kulttuurista eli kapitalismin ja valkoisen ylivallan yhteistyönä rakentamasta jatkuvan kovan työnteon kulttuurista, jossa kehot nähdään koneina, ihmisten arvo määrittäyty heidän tuottavuutensa perusteella ja kaikki saavutukset nähdään yksinäisen ahertamisen tuloksena. Hershey'n mukaan lepoon keskittymisessä on kyse kapitalismin pakottaman kiireen, pelon ja konemaisen työtahdin ruumiillisten ja henkisten vaikutusten ymmärtämisestä. Kapitalismi muovaa sitä, kuinka suhtaudumme onnistumisiin ja epäonnistumisiin, mitä vaadimme ja edellytämme itseltämme ja toisiltamme. Kun tunnistamme oppimamme valheen siitä, että tuottavaa tai hyödyllistä on vain omistavan luokan voittojen kasvattamiseen tähtäävä toiminta, voimme alkaa purkaa kapitalismin väärää käsitystämme työstä ja pohtia, mikä olisi sen sijaan tuottavaa liikkeellemme. Kuten Hershey toteaa, kapitalismi säilyy niin kauan kun uskomme, että meidän on tarkoitus vain selviytyä eikä kukoistaa.

Aktivismisuorittamisesta liikettä rakentavaan työhön

Hershey'n keskeinen viesti levosta on selkeä kutsu vallankumoukselliseen toimintaan. Hän huomauttaa, että vallanpitäjät eivät halua meidän lepäävän, koska jos lepäämme tarpeeksi, tajuamme mitä todella tapahtuu ja kumoamme koko järjestelmän. Täten Hershey painottaa intentionaalisuuden asettamista vallankumouksellisen työmme keskiöön. Lepo ei siis ole toimimattomuutta, vaan tarkoituksellista ja havainnoivaa pysähtymistä. Vallankumouksellinen liike vaatii aikaa

teoria-, tavoite-, ja strategiatyölle, itsekritiikille ja -reflektiolle, väittelylle, konfliktille, ymmärryksen ja ajattelun purkamiselle ja rakentamiselle. Hershey'n kuvaama grind-kulttuurin imeytyminen kansanliikkeisiin on kenties alettu huomata sisältäpäin, ja kapitalismista kumpuvaan ongelmaan yritetään vastata kapitalismin opettamin keinoin: erottamalla tiukemmin (aktivismi)työ vapaa-ajasta, oma mukava elämä vallankumouksesta. Tämä on yhä vaikeampaa, kun sosiaalinen media pakottaa todellisuuden kasvoillemme ja vaatii samalla meitä mukaan yhä uusiin yksittäisiin mielenosoituksiin ja kampanjoihin. Aktivismi tuottaa vaarallisen harhan: ajan ja voimavarojen syyttäminen performatiivisuuteen tai pieniin yksilön tekoihin antaa meille tunteen siitä, että teimme niin sanotusti edes jotain, ja kun edes jotain on tarpeeksi kunhan vain uuvutat itsesi, sallimme itsellemme mukavuuden ja paikalleen jäämisen, jolloin oman toiminnan todellisen järjestelmätason vaikuttavuuden tai vaikuttamattomuuden kriittinen tarkastelu jää tekemättä.

Levon vähentäminen ei ole itsessään vallankumouksellinen ratkaisu, vaan kyse on voimavarojen ohjaamisesta ja Hershey'n mainitsemasta intentionaalisuudesta. Levon tarpeet ovat yksilöllisiä, mutta samalla yhteisöjen toimintatapojen ja vaatimusten muokkaamia. Hershey'n esittämä levon kytkös kehojen vapautumiseen ilmaisee sitä, kuinka kapitalismi vieraannuttaa ruumiit itsestään, toisistaan, työstä ja sen hedelmistä. Liikkeiden voimaa levon huomioiminen voi rakentaa silloin, kun se tarkoittaa kaikkien toimijoiden vallankumouksellisten kykyjen, halujen ja ajatusten kuulemista ja vahvistamista sekä ennen kaikkea kollektiivista grind-kulttuurin ai- vopesusta irtautumista. Tällöin tunnistamme työmme kiireellisyyden, mutta samalla myös intentionaalisen toiminnan, huolellisen strategioinnin ja yhteisön suhteiden pitkäjänteisen hoivaamisen ensisijaisuuden. Hershey'n sanoin lepo ei ole toimimattomuutta, vaan kapitalismin jatkuvasti riistämien toiminnan edellytysten - yhteyksien, tilan ja ihmisyyden - vaalimista.

Lähteet:

Hershey, T. (2022). *Rest is resistance: A manifesto*. Little, Brown Spark.

JOUKKOVOIMA

TRUMP, VENEZUELA,
EPSTEIN-FILES, GRÖNLANTI,
GAZA, ROJAVA, ICE, KAIK-
KI ON PÄIN HEL-
VETIÄ EMMEKÄ
VOI ASIALLE
MITÄÄN

EN HALUA SEURATA
ENÄÄ UUTISIA, KUN
MAAILMANLOPPU ON
TULOSSA ENKÄ VOI
TEHDÄ ASIALLE
MITÄÄN.

OLEMME TUHOON
TUOMITTUJA...

SE, KOITTAVATKO PAREMMAT
AJAT, RIIPPUU SINUSTA!
ENSIMMÄINEN JA TÄRKEIN
ASKEL ON

JÄRJESTÄYTYMINEN

ETSI RYHMÄ TAI JÄRJESTÖ,
JOKA TOIMII ARVOJESI MU-
KAAN, TAI PERUSTA OMA.

OPI

JA MUITA

RYHMÄSSÄ
TOIMIMINEN

MIKKARIN
ORGANISOINTI

Y.M.S.

SUORA
TOIMINTA ABC

... JA TOIMI!

TEORIAA

MARX & ENGELS

LENIN

GOLDMAN

ÖCALAN

J.N.E.

PERUSASIOITTA

RUOKA-ARVON
MILLAINEN ON
HYVÄ KANNANOTTO

FASISTI

HALUAA
SINUT

- YKSIN
- TOIMINTAKYVYTTÖMÄNÄ
- TOTTELEVAISENA
- APAATTISENA

ME

HALUAMME
SINUT

OSAKSI YHTEISÖÄ,
JOKA PUOLUSTAA
IHMISOIKEUKSIA JA
PITÄÄ HUOLEN
TOINEN TOISISTAAN!

TERVE-
TULOAA
JOUKKOON,
TOVERI!